

پیوست شماره (۱) دستورالعمل اصلاحی نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ:
عنوان موضوع	مالیات مضاعف	
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفتگوی مرکز	
شرح موضوع	منظور از موافقت نامه های اجتناب از اخذ مالیات مضاعف (DTA) توافق هایی است که ایران با کشورهای مختلف منعقد کرده تا اگر یک شخص یا شرکت از فعالیت برون مرزی درآمد کسب کند، یک درآمد واحد در دو کشور دوبار مشمول مالیات نشود برای مثال، اگر یک شرکت ایرانی در کشور طرف قرارداد درآمد داشته باشد، موافقت نامه مشخص می کند کدام کشور حق مالیات گیری دارد و در چه شرایطی کشور دیگر باید مالیات پرداخت شده را اعتبار دهد یا از مالیات کسر کند. این موافقت نامه ها معمولاً مالیات بر درآمد و در برخی موارد مالیات بر سرمایه را پوشش می دهند. با بررسی منابع حقوقی، باید یک نکته را اصلاح کنم: عدد ۵۲ بسته به اینکه «منعقد شده»، «لازم الاجرا» یا «موافقت نامه های موجود در فهرست سازمان امور مالیاتی» را در نظر بگیریم، متفاوت است. همچنین بعضی موافقت نامه های قدیمی با کشورهای شوروی سابق یا برخی کشورها وضعیت متفاوتی پیدا کرده اند کشورهایی که ایران با آنها موافقت نامه اجتناب از مالیات مضاعف دارد/ داشته است، شامل موارد زیر است: افغانستان، الجزایر، ارمنستان، اتریش، آذربایجان، بلاروس، بلغارستان، چین، کرواسی، قبرس، جمهوری، چک، دانمارک، اکوادور، فرانسه، گرجستان، آلمان، یونان، هند، اندونزی، ایتالیا، قزاقستان، کویت، قرقیزستان، لبنان، مالزی، عمان، پاکستان، فیلیپین، لهستان، پرغال، قطر، رومانی، روسیه، آفریقای جنوبی، کره جنوبی، اسپانیا، سریلانکا، سوئد، سوریه، تاجیکستان، تایلند، تونس، ترکیه، ترکمنستان، اوکراین، ازبکستان، ونزوئلا ویتنام، زیمبابوه، پاکستان، سودان، تونس اما توجه: این فهرست در منابع مختلف ممکن است به دلیل تفاوت بین «قرارداد امضا شده» و «قرارداد لازم الاجرا» کمی متفاوت باشد. برای نمونه، موافقت نامه ایران و ترکیه رسماً در قانون داخلی تصویب شده است، و موافقت نامه ایران و رومانی نیز تصویب شده است. جمهوری اسلامی ایران با مجموعه ای از کشورهای مختلف موافقت نامه های اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و جلوگیری از فرار مالیاتی منعقد کرده است که هدف آن تعیین حدود صلاحیت مالیاتی هر یک از کشورهای طرف قرارداد و جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف از فعالان اقتصادی است. چون امضای موافقت نامه، تصویب داخلی و لازم الاجرا شدن آن سه وضعیت متفاوت هستند و بعضی موافقت نامه های قدیمی نیز بعداً نسخ یا جایگزین شده اند. برای مثال، در فهرست تنقیحی دولت، وضعیت برخی موافقت نامه های مربوط به روسیه، گرجستان، ترکمنستان، قزاقستان، قرقیزستان، آذربایجان، تاجیکستان، ازبکستان و اوکراین متفاوت اعلام شده است	

-اجرائی نشدن کامل مفاد موافقت‌نامه‌ها -فعال اقتصادی در عمل همچنان با مطالبه مالیات در دو کشور مواجه می‌شود. -طولانی بودن فرآیند استرداد یا پذیرش مالیات پرداخت شده در کشور مقابل -افزایش هزینه و خواب نقدینگی شرکت -ابهام در نحوه احراز اقامت مالیاتی -اختلاف میان مؤدی و مراجع مالیاتی دو کشور -عدم هماهنگی کافی میان دستگاه‌های داخلی -صادرکننده برای اثبات درآمد، مالیات پرداخت شده و اسناد خارجی با بروکراسی مواجه می‌شود. -مشکلات انتقال و تأیید اسناد مالیاتی خارجی -دشواری اثبات مالیات پرداخت شده در کشور طرف قرارداد -تفاوت در تفسیر مفاد موافقت‌نامه -ممکن است یک درآمد در دو کشور مشمول مالیات تلقی شود. -ضعف سازوکار حل اختلاف -رسیدگی به اختلافات بین مؤدی و دو نظام مالیاتی زمان‌بر می‌شود. -عدم اطلاع کافی فعالان اقتصادی از ظرفیت موافقت‌نامه‌ها -بسیاری از صادرکنندگان و واردکنندگان از حقوق خود استفاده نمی‌کنند. -تفاوت نرخ‌ها و پایه‌های مالیاتی دو کشور -حتی پس از پذیرش اعتبار مالیاتی، ممکن است بخشی از مالیات مضاعف باقی بماند. -پوشش محدود برخی موافقت‌نامه‌ها -همه انواع درآمدها، عوارض و مالیات‌های مرتبط الزاماً تحت پوشش یکسان نیستند. -مشکلات بانکی و تحریمی -پرداخت مالیات در کشور مقابل و انتقال اسناد و وجوه به ایران دشوار می‌شود. -قدیمی بودن برخی موافقت‌نامه‌ها -برخی قراردادهای متناسب با مدل‌های جدید تجارت، خدمات دیجیتال و فعالیت شرکت‌ها نیستند. موافقت‌نامه‌های ایران معمولاً بر تعیین محل اقامت مالیاتی، نحوه مالیات‌ستانی از درآمدها و جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف استوارند؛ برای نمونه، موافقت‌نامه ایران و آذربایجان اشخاص مقیم یکی از دو کشور یا هر دو کشور را دربر می‌گیرد و مالیات بر درآمد و سرمایه را موضوع قرار داده است. وجود موافقت‌نامه لزوماً به معنای برخورداری عملی صادرکننده یا سرمایه‌گذار از معافیت یا اعتبار مالیاتی نیست؛ بلکه فرآیند اثبات، ارائه اسناد، احراز اقامت و هماهنگی میان دو مرجع مالیاتی می‌تواند به اندازه‌ای پیچیده و زمان‌بر باشد که مزیت موافقت‌نامه در عمل کاهش یابد. همچنین برخی موافقت‌نامه‌ها در سال‌های گذشته منعقد شده‌اند و نیاز به بازنگری و به‌روزرسانی دارند؛ برای نمونه، در سال ۱۴۰۳ دولت ایران فرآیند مذاکره برای اصلاح موافقت‌نامه مالیاتی با کویت را دنبال کرده است.	ایرادات و مشکلات مطروحه
---	------------------------------------

در ابتدا سرکار خانم محروقی معاونت محترم مجامع و شوراها اتاق ضمن خیر مقدم به اعضا با اشاره به دستور جلسه و اعلام شورای گفتگو مرکز در خصوص موضوع بررسی میزان بهره مندی فعالان اقتصادی از مزایای موافقت نامه های اجتناب از اخذ مالیات مضاعف، این امر را مهم و حائز اهمیت برشمردند و بیان داشتند می بایست اطلاع رسانی از طرق مختلف در جهت آگاهی سازی فعالین اقتصادی استان در این خصوص صورت پذیرد. ایشان ضمن قرائت مفاد ماده ۱۶۸ قانون مالیات های مستقیم به ذکر اهمیت این مهم پرداختند. ماده ۱۶۸ قانون مالیات های مستقیم، مهم ترین ماده مرتبط با مدیریت مالیات مضاعف است. این ماده به دولت اجازه می دهد با سایر کشورها توافقنامه های مالیاتی منعقد کند. این موافقت نامه ها با هدف جلوگیری از مالیات گیری مضاعف، ایجاد شفافیت مالیاتی و جلوگیری از فرار مالیاتی تدوین می شوند.

براساس ماده ۱۶۸، سازمان امور مالیاتی می تواند با همکاری وزارت امور خارجه و دولت، توافقنامه هایی را تنظیم کند که در آن تکلیف انواع درآمدها مانند سود سهام، حق امتیاز، درآمد شغلی، درآمد حمل و نقل، سود شرکت ها و حقوق کارکنان به طور دقیق مشخص می شود. این توافقنامه ها پس از امضا باید به تایید مجلس برسند و پس از تصویب، برای اتباع دو کشور لازم الاجرا خواهند بود.

این توافقات به سرمایه گذاران و فعالان اقتصادی امکان می دهد که از مزایای قانونی مانند کاهش نرخ مالیات، معافیت های خاص و تعیین دقیق محل مالیات ستانی بهره مند شوند. در ادامه با اشاره به دستور جلسه بعدی بررسی مشکلات سرمایه گذاران ارزی راکد حائز فسق قرارداد مستقر در شهرک های صنعتی، جهت بررسی موضوع و مشکلات حادث شده در این امر بویژه برای فعالین بخش خصوصی به ارائه موضوع پرداختند.

در ادامه جناب آقای یعقوبی نژاد مشاور محترم مالیاتی اتاق در این خصوص بیان داشتند طبق موافقت نامه جلوگیری از اخذ مالیات مضاعف ایران با ۵۲ کشور مجموعه ای از قراردادهای بین المللی است که با هدف جلوگیری از دریافت مالیات تکراری از افراد و شرکت ها در معاملات و فعالیت های اقتصادی میان ایران و کشورهای دیگر تنظیم شده است. در این خصوص پیشنهاد نمودند در جهت بهره مندی فعالین اقتصادی حائز شرایط از مفاد تفاهم نامه مطلوب است لیست کشورهای طرف قرارداد مالیاتی با ایران توسط اتاق بازرگانی از سازمان امور مالیاتی کشور اخذ و سپس نسبت به آنالیز تفاهم نامه ها و مفاد آن اقدام به آگاه سازی و اطلاع رسانی برای مشمولان و فعالین بخش خصوصی استان با کشورهای مرتبط صورت گیرد.

جناب آقای مسکنی مدیر کل محترم امور مالیاتی استان بیان داشتن قراردادهای و تفاهم نامه ها در امور حقوقی سازمان و وزارت خانه با کشورهای مختلف عمدتاً مالیات بر درآمد و سرمایه است. مالیات مضاعف وضعیتی است که در آن درآمد یا دارایی در دو کشور مختلف مشمول مالیات قرار می گیرد، اغلب به دلیل تفاوت در قوانین مالیاتی یا نبود توافقنامه های دوجانبه. در قانون مالیات های مستقیم ایران، مواد ۱۶۸ و ۱۸۰ به بررسی و تعیین تکلیف این موضوع، یعنی مالیات مضاعف، پرداخته اند. طبق قوانین ماده ۱۸۰ و ۱۶۸، دولت ها طی انعقاد تفاهم نامه در جهت اجتناب از اخذ مالیات مضاعف و... محقق گردیده است. در این خصوص با ورود دستگاه دیپلماسی و همچنین مکاتبات معاونت فنی و حقوقی امور مالیاتی با دستگاه حاکمیتی بمنظور بررسی تفاهم نامه های منعقد کشورها طرف قرارداد مرتبط با فعالیتهای فعالان بخش خصوصی حائز شرایط در استان انجام می گیرد. طبق مالیات مضاعف ماده ۱۸۰ قانون مالیات های مستقیم این امر دارای شروطی برای فعال اقتصادی می باشد از جمله اقامت حداقل ۶ ماهه در کشور مقصد و عدم فعالیت شغلی و... می باشد. در این خصوص بیان داشتند مطلوب است برگزاری جلسات کارشناسی در راستای بهره مندی از ظرفیت این دو ماده قانونی (۱۶۸ و ۱۸۰) بمنظور تدوین و اصلاح قوانین و... تبیین به فعالین و اجرایی نمودن آن موثر واقع گردد.

جناب آقای علیزاده مدیر عامل محترم شرکت آذین فورج با اشاره به پرداخت مالیات مضاعف در کشور بویژه برای فعالین بخش خصوصی و نبود سیستم جامع مالیاتی جهت درج تمامی فعالیتهای اقتصادی فعالان و اجحاف در حق فعالین واقعی عرصه تولید در چگونگی دریافت و پرداخت مالیات و جلوگیری از فرار مالیاتی و همچنین پرداخت مالیات بر ارزش افزوده در سطوح مختلف توسط تولید کننده، مصرف کننده و... به صورت میزان درصدی در ایجاد می گردد و حاکمیت می بایست در جهت برقراری عدالت مالیاتی و... به این مهم توجه ویژه را مبذول نماید. وی همچنین در بحث تخصیص زمین به فعالین

جمع بندی جلسات
کارشناسی به تاریخ

اقتصادی توسط شرکت شهرکهای صنعتی در صورت عدم فعالیت جهت تولید بنا به دلایل مختلف.. و عودت زمین از فرد متقاضی مبلغ پرداختی به فرد به قیمت روز نمی باشد که این امر با توجه به تورم فعلی می بایست لحاظ گردد و خواستار اصلاح و ایجاد حد اعتدال از سوی متولیان در این خصوص شدند. همچنین در بحث ساخت و سازهای ایجاد و رها شده در زمینهای تخصیصی از سوی شرکت شهرکها و عدم توانایی مالی متقاضیان برای دریافت این سازه ها می بایست بانکها بنوعی پوششی را در جهت ساماندهی سرمایه های بکاررفته و ایجاد سازو کاری برای رونق فعالیت های بخش خصوصی در شرکت شهرکها محقق نمایند.

جناب آقای صداقت مهر نماینده محترم شرکت شهرکهای استان از ایجاد کارگروه پایش طرحهای صنعتی در این خصوص خبر دادند که متشکل از همکاران این شرکت، نماینده استانداری و.. سایر دستگاههای ذی ربط و متولی را شامل می گردد. در راستای اجرای جزء ۱ بند (خ) ماده (۴۸) قانون برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران و با هدف حمایت هدفمند از سرمایه گذاران و تولیدکنندگان واقعی، این کارگروه با حضور معاون هماهنگی امور عمرانی نماینده استاندار و حجت الاسلام و معاون قضایی دادگستری کل نماینده رئیس کل دادگستری استان تشکیل و نسبت به پروندههای مطرح شده تصمیمات لازم را اتخاذ می نماید. ایشان بیان داشتند فسق قرارداد به نرخ روز موجب بهره برداری سرمایه گذار نماها از این امر می گردد و بیان داشتند راهکار قانونی در این خصوص موجود نمی باشد و همچنین در صورت عدم فعالیت می بایست یا فسق قرار صورت گیرد و یا بنحوی از سوی بانکها مورد تخصیص مالی و... قرار گیرند. وی بیان داشتند در صورت عدم فعالیت واحد تولیدی در مدت بیشتر از یکسال متقاضی می بایست به شرکت شهرکها مراجعه و فسق قرارداد را انجام دهد. جناب آقای پورکاظم رئیس محترم گروه اقتصادی سازمان مدیریت و برنامه ریزی با اشاره به موارد مذکور در دستور جلسه دوم پیشنهاد نمودند ساختار بند خ در خصوص نحوه تصمیم گیری در جلسات توسط قانون گذار اصلاح گردد و متولیان باید صاحب نظر بوده و فرد متقاضی در جلسات حضور داشته باشد.

جناب آقای خدابنده مدیر عامل محترم شرکت سبک سازان شرق با اشاره به بند خ ماده ۴۸ قانون برنامه پنج ساله هفتم توسعه خواستار حضور سایر دستگاههای ذی ربط از جمله نماینده اداره کل صمت و نماینده متولی صدور جواز در جلسات این مبحث شدند. همچنین در پرداخت مالیات و بحث ارزش افزوده گاز مصرفی صنایع به میزان ۱۰ درصد، خواستار اراده این مبحث در مالیات مضاعف و طرح موضوع در جلسه شورای گفتگو شدند. در این خصوص بیان داشتند ارزش افزوده در گاز مصرفی اخذ می گردد ولی در اعتبار نامه مالیاتی این مهم لحاظ نمی گردد.

جناب آقای کاظمی ریاست محترم اتاق بازرگانی بیان داشتند با عنایت به شرایط موجود و اقتصادی حال حاضر خواستار حمایت از فعالین بخش خصوصی به عنوان سربازان اقتصادی کشور شدند و پیشنهاد نمودند مطلوب است ترتیبی اتخاذ گردد و در جهت اصلاح قوانین مرتبط با بند خ ماده ۴۸ نماینده اداره کل صنعت، معدن و تجارت و همچنین اتاق بازرگانی بعنوان نماینده بخش خصوصی حضور یابند و سپس این مهم بصورت قانون توسط شورای گفتگو مرکز ایراد و در صورت موافقت دولت بصورت قانونی و حق رای صورت گیرد.

۱- سازمان امور مالیاتی و اتاق بازرگانی نسبت به تهیه و انتشار فهرست کشورهای دارای موافقت نامه اجتناب از اخذ مالیات مضاعف با ایران به تفکیک نوع موافقت نامه ۲- اداره کل صمت و اتاق بازرگانی نسبت به شناسایی صادرکنندگان و واردکنندگانی که با این کشورها مبادله دارند ۳- اداره کل صمت و اتاق بازرگانی شناسایی شرکت ها و فعالان اقتصادی دارای دفتر، نمایندگی یا شعبه تجاری در کشورهای طرف موافقت نامه ۵- سازمان امور مالیاتی جهت ایجاد یک سامانه/درگاه استعلام برای بررسی وضعیت مالیاتی فعالیت های برون مرزی ۶- برگزاری جلسات آموزشی تخصصی برای صادرکنندگان، واردکنندگان و شرکت های دارای فعالیت خارجی	پیشنهادات
	فهرست مستندات و مدارک پشتیبان